

אימהות מושלמות לילדים מושלמים

ד"ר דריה מעוז, המרכז ללימודים אקדמיים אור-יהודה
מחברת 'בית היולדות' (כתר)

ההרצאה 'אימהות מושלמות לילדים מושלמים' תדון בספרי 'בית היולדות', רומן דיסטופי על שלוש נשים שמוכנסות מרצון למוסד כוללני (טוטאלי) המכונה בית היולדות מיד אחרי שילדו. האימהות הטוריות חוות פחדים, חרדות ודיכאון, ורואות במוסד מעין רחם שיגן עליהן ועל התינוקות. המוסד אכן מפעיל מלכודת דבש: הוא מציע ליולדות ולתינוקותיהן טיפול ותמיכה פיסית ונפשית, יעוץ סביבי השעון על ידי פסיכיאטר, רופאים ואחיות, תזונה טובה ובריאה ותנאי חיים מעולים, חוגים, שיעורים, הרצאות ופעילויות ספורט. הנשים מפתחות בו חברויות ורומנים בין לבין עצמן ועם חברי הצוות, וחייהן שם נראים נוחים וטובים. אך בד בבד עושה המוסד הכול כדי שהנשים לא ירצו לצאת ממנו. הוא מרחיק אותן בהדרגה מחייהן הקודמים בעזרת שטיפת מוח אידיאולוגית בדבר האימהות המושלמת וגורם להן לחשוב שהקריירה ואפילו בני הזוג לא העניקו להן אושר, ורק האימהות לבדה מספקת אותן. כדי לנתק את העבר שלהן מהן – מחזקים אנשי צוות המוסד בעיות קיימות של הנשים: חרדות, דיכאון אחרי לידה, קשיים עם בן הזוג, ספקות לגבי הקריירה, ואף מביימים ויוצרים בעיות חדשות. הנשים נשאבות לתוך המוסד הזה, מי בקלות ומי בקושי, עד שלבסוף מתגלה מטרתו האמתית: להוות בית גידול לילדים 'מושלמים' בתנאים אידיאליים.

הרומן 'בית היולדות' הוא דיסטופיה, וכדרכן של דיסטופיות הוא מעצים תופעות ומגמות שקיימות במציאות. זהו ספר אלגורי העוסק בכוחות החזקים המופעלים בחברה הישראלית על אימהות. בהרצאה ייבחנו שלוש התופעות שהספר מתאר בהקצנה – עידוד הילודה (פרו-נטליזם), עידוד האימהות ה"מושלמת" והציפייה מהאימהות שיגדלו ילדים "מושלמים".

אודות ד"ר דריה מעוז

ד"ר דריה מעוז היא סוציולוגית, אנתרופולוגית וסופרת, מרצה בכירה וראש המסלול לניהול תיירות במרכז ללימודים אקדמיים באור יהודה וכן מרצה בכירה במכללת הדסה בירושלים. יום העיון נערך לכבוד צאת ספרה הרביעי 'בית היולדות' שיצא לפני כמה חודשים בהוצאת כתר. שלושת הספרים שקדמו לו הם: 'ואיה קון דיוס' (ידיעות, 2000) על קולומביה; 'הודו תאהב אותי' (כתר, 2002) על חווית התרמילאים הישראלים בהודו – רומן המבוסס על מחקר הדוקטורט; ו'זוגיות, מדריך למשתמש' (מטר, 2010) – ספר עיון פופולרי המבוסס על מחקר ארוך שנים שערכה בנושא זוגיות. בימים אלה ממשיכה ד"ר מעוז לחקור את תחום הזוגיות וההורות.